

PAPER DETAILS

TITLE: ERNESTO SÁBATO'NUN TÜNEL ROMANINDA SAPLANTI VE SİDDET

AUTHORS: Melike YAZICI ÇANGUR

PAGES: 85-95

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1642771>

ERNESTO SÁBATO'NUN *TÜNEL* ROMANINDA SAPLANTI VE ŞİDDET

THE OBSESSION AND VIOLENCE IN ERNESTO SÁBATO'S *TUNNEL*

Melike YAZICI ÇANGUR*

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
<p> Geliş: 16.03.2021</p> <p> Kabul: 25.05.2021</p> <p>Anahtar Kelimeler: Saplantı, aşk, ihanet, yalnızlık, şiddet.</p> <p>Araştırma Makalesi</p>	<p>Bu çalışmada, Arjantinli yazar Ernesto Sábato'nun 1948 yılında yayınlanan <i>Tünel</i> romanında başkahraman Juan Pablo Castel'in saplantı ve şiddet dolu iç dünyasının yasak aşkı María Iribarne'yi de içine aldığı duygusal tünel hakkında saptamalarda bulunulacaktır. Aynı zamanda saplantılı düşüncelerin Juan Pablo'da olduğu kadar María Iribarne'de de ortaya çıkan yansımaları üzerinde durulacaktır. Bu amaçla eserdeki saplantı, fiziksel ve psikolojik şiddet ile ilgili örneklerden faydalanılacaktır. İletişimsizliğin, kendini doğru ifade edememenin ve içine kapanık ruh halinin yanında yasak aşkın bireyler üzerinde yarattığı baskı ifade edilmeye çalışılacaktır. Ahlak dışı bir ilişkinin içinde bulunan iki karakterin sessiz suç ortaklığı, aldatılan ve aldatan diğer karakterlerde de kendini göstermektedir. Eserde arada kalmışlığın verdiği huzursuzluk incelenecektir. Romanda ahlak dışı eylemler içinde bulunan karakterler suç ortaklığına girdiği kişilere karşı kör olmayı seçmektedir. Bu körlük de bireylerin suçlarını normalleştirmeye sebep olmaktadır. Çalışmamızın amacı modern dünya insanının içine hapsediği yalnızlıktan kurtulma çabalarını edebiyat aracılığıyla gözlemleyebilmektir.</p>
ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p> Received: 16.03.2021</p> <p> Accepted: 25.05.2021</p> <p>Keywords: Obsession, love, betray, loneliness, violence.</p> <p>Research Article</p>	<p>This study hereby aims to explore the emotional tunnel that Juan Pablo Castel, the protagonist of the novel <i>Tunnel</i>, published in 1948 by Argentinian author Ernesto Sábato, went through including his inner world full of obsession and violence and his secret affair with María Iribarne. The study also examines the repercussions of Juan Pablo's and María's neurotic thoughts. To this end, samples of obsession, physical and psychological violence from the work will be used. Besides lack of communication, failure to express oneself correctly and withdrawn mood, the pressure of secret affair on individuals will be discussed. The silent complicity of the two characters, who are involved in an immoral affair, manifests itself in other characters that are cheating and cheated. The restlessness caused by being torn will be examined. The immoral characters in the novel chose to be blind with people who are complicit in. This blindness causes the individuals to normalize their crimes. The aim of our study is to observe through literature the efforts of the modern world human to escape from the loneliness they are surrounded by.</p>

* Arş. Gör., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, İspanyol Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Ankara / Türkiye, E-mail: melikeyazici85@gmail.com.

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6754-7831>.

Bu makaleyi şu şekilde kaynak gösterebilirsiniz / To cite this article (APA):

Yazıcı Çangur, Melike (2021). "Ernesto Sábato'nun *Tünel* Romanında Saplantı ve Şiddet". *Uluslararası Dil, Edebiyat ve Kültür Araştırmaları Dergisi (UDEKAD)*, 4 (1): 85-95. DOI: <http://dx.doi.org/10.37999/udekad.898051>.

Extended Abstract

The word fixation/obsession, which is defined as the constant preoccupation of the human psyche by ideas, is the starting point of our study. When obsession reaches advanced stages, it can turn into a behavior manifesting itself through psychological or physical violence and can damage the person or object obsessed with as much as the obsessive person.

Our study tried to explain Juan Pablo Castel and Maria Iribarne's behaviors indicating obsession and inclination towards violence in *El Túnel* (*Tunnel*) by Ernesto Sábato, one of the prominent writers of Argentine Literature, through citations from the work. It was observed that these behaviors gradually turn first into love, then suspicion and obsession, and later on violence.

The events are narrated from the perspective of the protagonist Juan Pablo Castel from the first to the last page. Explaining that he was in a mental hospital, the painter Juan Pablo Castel wrote about how and for what reason he killed his beloved woman María Iribarne in a subjective language. The painter who failed to communicate with people preferred to express himself through painting, and this is how he got to know María Iribarne. María is a married woman. Although Juan Pablo learned this truth, he preferred to have a forbidden love with his love. However, after a brief period, the painter became suspicious of María's every move, obsessed with the idea that María could cheat him just as she had cheated on her husband. The idea of being cheated which became an obsession causes Juan Pablo Castel to stab to death the woman he loved. Juan Pablo denied the right to defend herself to his beloved, whom he killed for leaving him alone. On this occasion, his failure in communication was once again demonstrated. Instead of understanding the truth behind his doubts, the painter constantly blamed the woman he loved and focused on perceiving María's every act as a betrayal. And this led his obsession to turn into violence. Juan Pablo Castel put her at the center of his life, which prevented him from seeing the other things happening around him and condemned him to live in a labyrinth without an exit.

María's unresponsiveness despite Juan Pablo's attempts to control her by calling in every opportunity and implications of her betrayal shows that she is obsessed with being envied by the painter. That being said, Maria's husband Allende chooses to remain silent instead of following her despite knowing that she leaves home frequently. This silence implies Allende's lack of self-confidence or his infidelity to his wife with another woman.

The forbidden love narrated in the *Tunnel* caused María's death, Juan Pablo's transfer to the mental hospital, and María's obtuse husband Allende to commit suicide. Love's fatal effect on the characters is presented to the readers with a striking narration.

The painter was unable to keep up with the life rhythm of María, a vivacious woman, and condemned to live in his own lonely and quiet tunnel. Revealing the negative effects of the uneasiness, caused by the inability to communicate, on individuals in his novel *Tunnel*, the author presented a sad ending to his readers and enabled them to reflect and concentrate on the work with its cryptic narrative style that he preferred.

In our age, the channels of communication which are increasing in number with the developing technology are distancing people further instead of bringing them together. The individual's battle with loneliness continues today as in the author Ernesto Sábato's novel, which was published in 1948 and is the subject of our study. The Argentinian writer has managed to attract the reader's attention by choosing a topic that will never become unfashionable and can be read with interest at any time. It was observed that the feelings of obsession and violence witnessed in the work are not problems that the individual can solve alone and they are intense feelings that require expert help.

Giriş

1911 yılında Buenos Aires'in Rojas kasabasında dünyaya gelen Ernesto Sábato, lisans eğitimini fizik bilimi üzerine almış, Fransa'daki Curie laboratuvarında çalışmış ve sürrealist arkadaşlar edinmiştir. Fransa'dan Arjantin'e döndükten sonra akademik faaliyetler yürütmüştür. Ancak düzgün ve parlak fizik hayatını bırakıp edebiyatın karmaşık ve fırtınalarla

dolu dünyasına yelken açmaya karar vermiştir (Biografía de Ernesto Sabato [t.y.]). Ernesto Sábato sayısal bilimlerin insani yanının zayıflığından şikayetçidir. Çağdaş toplumun ümitsiz yalnızlığında bilincin karanlık yanıyla karşılaşır (Pérez 2006: 14). İlk olarak 1945 yılında *Uno y el universo (Biri ve Kainat)* adında çeşitli denemelerden oluşan bir eser vermiştir. İlk romanı olan *El Túnel (Tünel)*'i ise 1948 yılında bir arkadaşının maddi desteği ile yayınlamıştır (Constenla 2011: [s.y.]). Bir sonraki romanı *Sobre héroes y tumbas (Kahramanlar ve Mezarlar)* (1961) kendisine dünya çapında bir ün kazandırmıştır, son romanı da *Abaddón el exterminador (Karanlıkların Efendisi)* (1974) olarak bilinmektedir. Körlük derecesine varan görme bozukluğu Sábato'nun daha fazla roman yazmasına imkan vermemiştir. Ancak görme problemine karşın deneme türünde yazmaya ve resim yapmaya devam etmiştir. 2011 yılında Buenos Aires'in Santos Lugares kasabasında hayata veda etmiştir ve aynı kasabadaki evi torunları tarafından müze eve dönüştürülmüştür.

İlk olarak 1948 yılında, Buenos Aires'te yayınlanan *Túnel* romanı, 1965 yılında romanın ahlaki yapıya uygun olmadığı gerekçesiyle Franco rejimi tarafından İspanya'da sansüre uğramıştır. Bir yıl sonra söz konusu sansür kaldırılmış ve eserin ilk basımı 1966 yılında yapılmıştır. Ülkemizde ise ilk kez 1982 yılında Varlık Yayınları tarafından Hüsnü Mengenli çevirisi ile yayınlanmıştır.

İkinci Dünya Savaşı sonrası bireylerin hayatına yerleşmiş iki karamsar konu olan yalnızlık ve yabancılaşma üzerine kurulu *Túnel* romanı, insanların iletişim kurmaktaki zorlukları hakkında fikir vermektedir (Meehan 1968: 229).

Çalışmamıza konu olan *Túnel* romanının konusu kısaca şöyledir:

Juan Pablo Castel, romanın anlatıcı kişisi ve başkarakteridir. Sevdiği kadın María Iribarne'yi öldürünceye dek yaşadığı psikolojik süreci okurun gözleri önüne sermektedir. İki aşık ilk kez ressam Juan Pablo Castel'in resim sergisinde karşılaşır. María, ressamın sergideki varlığından habersiz bir şekilde *Maternidad (Annelik)* temalı tablosuna bakakalır. Juan Pablo, María'dan çok etkilenir ve tanışmak için yanına yaklaşmaya çalışırken bu gizemli kadının ortadan kaybolduğunu fark eder. María, Juan Pablo için o andan itibaren bir takıntıya dönüşür. Haftalarca onu tekrar görmenin hayalini kurar. Tanıştıkları an nasıl konuşması gerektiğini birçok kez prova eder. Bir gün rastlantısal bir şekilde María'yı karşı kaldırımda görür. Aslında María da Juan Pablo'yu tekrar görmenin yollarını aramıştır ve en az Juan Pablo kadar bu buluşmanın hayalini kurmuştur. Ertesi gün tanışırlar. Juan Pablo, María'ya karşı hissettiklerini dürüstçe anlatır. Juan Pablo, María tekrar görmek istediği için evini aradığında telefonu hizmetçi açar ve María'nın Juan Pablo'ya bir mektup bıraktığını, ancak adresi bilmediği için kendisine postalayamadığını söyler. Bunu duyan Juan Pablo, mektubu almak için María'nın evine gider. Hizmetçi, Juan Pablo'yu içeri alarak kütüphanede beklemesini rica eder. Ressam kütüphanede María'nın kör eşi Allende ile tanışır. Aradan bir süre geçer ve María, Juan Pablo'yla bir gönül ilişkisine girer. Fakat Juan Pablo aldatılma endişesi içindedir. María'nın eşi Allende'nin kuzeni olan Hunter ile María'nın sevgili olduğunu düşünen Juan Pablo, bu düşüncüyü bir sabit fikir haline getirir. María'yı sürekli kontrol etmeye çalışan Juan Pablo, bir gece Hunter'ın çiftliğine seyahat eder. Evi dışardan gözetleyen Juan Pablo, María ve Hunter'ın

evin bahçesinde kol kola gezdiklerini ve ani bastıran yağmur sebebiyle eve girdiklerini görür. Önce Hunter'ın odasının ışığının yandığını fark eden Juan Pablo, bir süre sonra María'nın odasının da ışığının yandığını görür. Geçen süre zarfında aldatılmış olduğunu düşünen Juan Pablo, eline aldığı bıçakla María'nın odasına girer ve onu defalarca bıçaklayarak öldürür. İnsanlarla iletişim kurmakta güçlük çeken Juan Pablo, ilk kez kendisini ve sanatını doğru yorumlayan biriyle mutluluğu yakalayabilecekken ihanete uğradığı kanısına vararak duygusal tüneline geri döner. Pişmanlık duyduğu bu cinayeti, biz okurlara akıl hastanesinden aktarır.

“Juan Pablo Castel yani María Iribarne'yi öldüren şu ressam olduğumu söylemem yeterli olacaktır sanırım, olayı aşağı yukarı herkes anımsadığına göre kendim hakkında daha fazla açıklama gereğini de duymuyorum” (Sábato 2019: 15). Okurunu kandırmadan, yalın bir şekilde romanı yazma sebebini açıklayan bu cümle okur adına ilgi uyandırıcıdır. Herkes en başından bir cinayetin işlendiğini bilir, ama ne gibi süreçlerden geçtikten sonra katilin kurbanı öldürdüğünü tam anlamıyla anlayamaz. Yazar kapalı bir anlatım biçimini seçmiştir. Eser boyunca okurun suçun bireysel sebeplerini anlaması için başkarakter, ressam Juan Pablo Castel'in duygusal dünyasında gezintiye çıkması gerekmektedir. Roman bittiğinde Castel, okur için kesin bir yargı sunmayarak okurunu yaşananlar üzerine düşünmeye sevk etmektedir. David Canter'in *Cinayeti Çözmek* adlı kitabında belirtmiş olduğu şekilde katil kişisel tecrübelerini hayatını inceleyecek olan insanlar için kabul edilebilir şekle dönüştürmek amacıyla anılarını kaleme alır (Canter 2019:85). Juan Pablo Castel, nasıl katile dönüştüğünü anlatırken hem yaptıklarını kabul edilebilir hale dönüştürmeye hem de sanatçı kimliği hakkında bilgi vermeye çalışmaktadır. *“... benim için açık ve doğal olan pek çok şey benzerlerim için öyle değil. Bundan o kadar çok ağzım yandı ki artık herhangi bir davranışımı açıklamaya ya da doğrulamaya kalkıştığımda bocalıyor, genellikle içime kapanarak ağzımı bile açmıyorum. Cinayetim hakkında bugüne dek suskun kalışımın nedeni de bu”* (Sábato 2019: 23). Yazar Ernesto Sábato, Juan Pablo Castel'in bir sanatçı olarak anlaşılmakta güçlük çektiğini ve bu sebeple de içine kapandığına dikkat çekmektedir.

Juan Pablo Castel'in *“Hiç kimse gerçek bir cinayetin öyküsünü başından sonuna dek okuma fırsatını elinden kaçırmak istemez”* (Sábato 2019: 19) diyerek toplumun merak duygusundan faydalandığı gözlemlenmektedir. Bu merak duygusunda okurun, gerçek bir cinayetin öyküsüne bizzat katilin anlatımıyla tanık olmasının da önemli bir yeri bulunmaktadır. Ancak, ele aldığımız eser anlatıcı tarafından aktarılan bir gerçek suç hikayesidir. Gerçek hayatta gazete ve televizyon gibi medya organlarından şahit olduğumuz bir hikaye değildir. Gerçek suç hikayeleri toplumun maktul ile olan ilişkisini gözler önüne sermekte faydalı bir kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır. Suça halkın verdiği tepki genellikle kısa süreli bir üzüntü şeklinde yansımaktadır. Juan Pablo Castel de *“Kim bilir kaç kez gazetede okuduğum bir üçüncü sayfa haberi yüzünden atölyenin bir köşesine çöktüm kaldım!”* (Sábato 2019: 16) diyerek duyduğu üzüntüyü ifade etmektedir. Bununla birlikte yasak aşkının sonucunda işlediği cinayeti kendince haklı sebepler sunarak aklamaya çalışması da kendisiyle düştüğü bir tezata işaret etmektedir.

Saplantı

Çalışmamızın bu kısmında Juan Pablo Castel'in María Iribarne ile olan ilişkisinde yaşadığı saplantı duygusunu psikolojik boyutuyla incelemeye ve saplantı duygusunun sebep olduğu şiddet eylemlerinin nedenleri üzerinde saptamalarda bulunma yoluna gideceğiz.

Saplantı kelimesi Türk Dil Kurumu Sözlüğü'ndeki tanımıyla (Türk Dil Kurumu Sözlükleri [t.y.]) “*Kişinin, etkisinden kendini kurtaramadığı yersiz saçma düşünce, sabit fikir, fikrisabit, idefiks*” olarak ifade edilmektedir.¹ Eserde ele aldığımız saplantı da Juan Pablo Castel'in kendi kurtaramadığı sabit düşüncelerinden oluşmaktadır.

Juan Pablo Castel'in saplantılı davranışlarını eserdeki örneklerle açıklamaya çalışacağız. Juan Pablo Castel'in eserdeki ilk saplantısı María Iribarne ile tanışma fikri ile başlamaktadır. “*Onu görür görmez tanıdım, binlerce kişinin arasında da tanıyabilirdim. Tarihsiz bir heyecana kapıldım, tüm bu aylar boyunca onu o kadar çok düşünmüş, öyle düşler kurmuştum ki, onu böyle karşımda görüverince ne yapacağımı bilemez oldum*” (Sábato 2019: 22). Bir kaldırımda karşılaştıkları an Castel'in günlerce prova ettiği olası diyalogların yerini “*Burası T. Şirketi mi?*” şeklinde anlamsız bir soru alır (Sábato 2019:33). Anlamsız bir soru ile başlayan diyalogları kısa sürede bir tanışma konuşmasına dönüşür. Juan Pablo Castel, María ile tanıştıktan sonra onu yeniden görebilmenin düşünüyü kurar ve bu düş, itiraf ettiği aşkına karşılık görme tutkusuna dönüşür. “*Sürekli onu düşünüyorum*” (Sábato 2019: 35). Bir ay boyunca her gün görüşürler. Juan Pablo, María'ya karşı hissettiği takıntılı duygular onda önüne geçilemez bir şüphe yaratır. Bu şüphenin sebebi aldatılma korkusudur. “*Duygusal ilişkilerin başlangıç aşamasında ya da çatışma sürecinde sıklıkla şüphe ve korkuya kapılmak olağandır*” (Doron-Derby vd. 2012: 17). Juan Pablo'nun olağan sayılabilecek korku ve şüpheleri bir süre sonra endişe uyandırıcı bir boyuta dönüşür. Ressamın sevdiği kadının her hareketini kontrol etmeye başlaması María'ya duyduğu sevginin önüne geçerek hastalıklı bir hal alır.

Juan Pablo, María'nın eşini aldattığı gibi kendisini de aldatılabileceğini düşündüğü için gördüğü ilginin gerçek bir sevgiye işaret edip etmediğini anlayamaz “*Başka hiçbir şey istemiyorum; yalnızca beni sevip sevmediğini bilmek*” (Sábato 2019: 71) ve bu anlayamama hali onda başka bir saplantıya dönüşür. Juan Pablo'nun María'dan aşk itirafı beklemesi ve sevdiğinin yakınlığına duyduğu ihtiyaç, onun annesine duyduğu özlem olarak yorumlanabileceği gibi bir başkasıyla iletişim kurma çabası olarak da yorumlanabilir (Kazmierczak 2010: 76-77). Castel, ister sevgilisi ister annesi olsun hayatında bir kadının şefkatine ve merhametine ihtiyaç duymaktadır. Sevgisinden emin olmadığı bir sevgili onu içinden çıkamadığı bir saplantı tüneline sürüklemektedir. Bu sebeptendir ki, Juan Pablo,

¹ İngilizce obsession ve İspanyolca obsesión olarak anılmaktadır. Obsession (Online Etymology Dictionary [t.y.]) kelimesi 16. yüzyılda Latince “obsessio” kelimesinden türetilmiştir “abluka altına alma ve kuşatma” anlamlarına gelmektedir. Saplantı kelimesinin etimolojik kökeni, takıntılı fikirlerin kuşatması altına girmiş bireylerin yaşadıkları psikolojik sorunları açıklar niteliktedir. Çağımızda obsesif kompulsif bozukluk (okb) (takıntı/saplantı hastalığı) olarak tanımlanan psikolojik rahatsızlığın belirtileri arasında “*hata yapmaktan korkma, rezil olmaktan veya sosyal açıdan kabul edilemez bir şekilde davranmaktan korkma, aşırı kuşku ve sürekli güvence ihtiyacı, genellikle rahatsız edici olan, akıldan çıkmayan ve uykuyu bölen kelimelere, görüntülere veya düşüncelere takılıp kalma*” (Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) Takıntı Hastalığı [t.y.]) sayılabilir. Günümüzde bahse konu psikolojik rahatsızlığın ilaçla ya da bilişsel tedavi terapisiyle tedavi edilebildiği bilinmektedir.

María'nın evini ve eşinin kuzeni Hunter'in çiftliğini defalarca telefonla arayarak María'yı kontrol etmeye çalışır. *"Sorgulamalarım her geçen gün artıyor ve çarpılıyordu, suskunluklarımı, yarım bıraktığı sözcükleri, çiftliğe yaptığı yolculuğu, aşklarını, her şeyi kurcalıyordum"* (Sábato 2019: 80). Kurcaladığı her konu, María'nın ihaneti konusunda Juan Pablo'nun duyduğu şüpheleri güçlendirmiştir. Öyle ki, María'nın son çiftlik ziyareti Juan Pablo'nun gözünde kesin bir ihanet kanıtına dönüşmüştür. María ve Hunter'ın el ele bahçe gezmelerine ve birlikte eve girmelerine şahit olan ressam, María'nın yatak odasına elindeki bıçağıyla girer ve *"'Seni öldürmem gerek María' dedim. 'Beni yalnız bıraktın.'* (Sábato 2019:150) der. Ardından sevdiği kadının önce kalbini sonra da karın boşluğunu defalarca bıçaklar ve onu öldürür.

Juan Pablo, savunmasız haldeki María'nın ona karşı koyamayacağını bildiği halde cinayet işlemenin yarattığı heyecan ve panik duygusuyla onu birkaç kez daha bıçaklar ve suçunun yarattığı pişmanlıkla *"Beni anlama olasılığı bulunan tek bir kişi vardı aslında. Ne yazık ki onu öldürdüm"* (Sábato 2019: 19) der. Juan Pablo Castel, anlaşılamamaktan dert yanan bir sanatçı olmasıyla beraber işlediği cinayetle anlaşılma ihtimalini de ortadan kaldırmaktadır. Aşk ve ihanet saplantısı ressamı şiddete yöneltmiştir. *"Bir fiil, faili tarafından bilinçli olarak bir başkasına zarar vermek amacıyla işlendiği, bedensel ve zihinsel bütünlüğünü kasten tehdit ettiği, bir başkasının korku (çok etkin, yıkıcı korku) duymasına bilerek yol açtığı anda şiddet tanımına girer"* (Panitch-Leys 2009: 253). Juan Pablo da alıntılanığımız şiddet tanımına uygun bir biçimde bilinçli olarak María'ya şiddet göstermiş ve bedensel bütünlüğüne son vererek onu öldürmeye karar vermiştir.

Şiddeti açıklayan psikolojik temelli kuramlar arasında yer alan engelleme kuramı, saldırganlığı bireyin karşılanamayan gereksinimleriyle açıklamaktadır. Engellemelere karşı bireyin sabredebilme, plan değiştirme ve sorunlarla baş edebilme mekanizması geliştirmesi söz konusudur. Baş edebilmeyi başaramayan, engellemelere karşı güçlü bir duruş sergilemeyen birey saldırganlaşarak şiddete başvurabilir. Ancak, şiddet eğilimi bireyin karakterine göre şekil değiştirebilir (Yörük 2020: 100-101). Ele aldığımız eserde Juan Pablo, yaşadığı engellemelere karşı şiddete başvurarak sevdiğini öldürmeyi seçmiştir. İhanete uğradığı ve dolaylı olarak mağdur olduğu fikrine kapılan Juan Pablo, bir nevi mağduriyet psikolojisine girmiştir. Mağduriyet psikolojisine giren bireylerde ise mağduriyete sebep veren kişiyi suçlama ve şiddete eğilim gözlenmektedir (Palabıyık-Savaş 2020: 1541-1542).

Eserde María Irribarne'nin evli olduğunu öğrenmesine rağmen Juan Pablo ile sevgili olmaya devam etmesi, María evdeyken ya da çiftlikte Hunter'ın yanındayken ressamın onu devamlı evden arayarak taciz etmesi, mektup göndererek ve hatta çiftliğe kadar onu takip ederek üzerinde psikolojik bir şiddet uygulaması da mağduriyet psikolojisine girdiğine işaret etmektedir. María, Juan Pablo için David Canter'ın Suç Psikolojisi adlı kitabında belirttiği gibi *"mağdurun öfkesini ve hayal kırıklığını yansıttığı bir araç ve işlediği suçla iletişim kurmaya çalıştığı"* (Canter 2020: 176) bir varlığa dönüşmüştür. Mualla Köseoğlu psikolojik şiddeti şu şekilde açıklamaktadır: *"Sevgi göstermeme, aşağılama, kıskançlık, rencide etme, dışlama, hakaret gibi çeşitli eylemler duygusal veya psikolojik şiddeti ortaya çıkarmaktadır"* (Köseoğlu 2018: 80). Juan Pablo'nun María'yı Allende ve Hunter'dan kıskanması veya María'yı kendisiyle birlikte olamaya zorlaması psikolojik ve cinsel şiddetin birer örneğidir.

Tüm bu anlattıklarımıza ek olarak María'nın da göstermiş olduğu saplantı takıntılı davranışlara göz atacağız. Juan Pablo'nun ilk aşk itirafından sonra María'nın "*Ben de düşünmekten başka bir şey yapmadım*" (Sábato 2019: 50) demesi María'daki saplantı sorununa işaret etmektedir. Bunun yanında, María'nın *Maternidad (Annelik)* tablosuna baktıktan sonra düşündüklerini ifade ettiği aşağıdaki paragraf da saptamamızı destekler niteliktedir.

"María, 'Kaç kez bu denizi ve bu gökyüzünü seninle paylaştığımı düşündüm' dedi. 'Bazen bu manzarayı hep birlikte yaşamış olduğumuzu düşünüyorum. Senin pencereye resmettiğin o manzarayı ilk gördüğümde benim gibi olduğunu, benim gibi körcesine dilsiz bir konuşmacı aradığını düşündüm. O günden sonra sürekli seni düşündüm, seni burada, yanımda, yaşamımın pek çok saatini geçirdiğim bu yerde düşledim. Hatta bir gün seni bulmayı ve her şeyi itiraf etmeyi bile düşündüm. Ama yanılacağımdan, hayatımda bir kez yanılmış olduğum gibi yanılacağımdan korkuyordum ve bir şekilde senin beni arayacağını düşünüyordum'" (Sábato 2019: 115).

Bu paragrafla Juan Pablo'nun María'yı tekrar görmeyi arzuladığı kadar María'nın da onu görmek istediğine tanıklık etmekteyiz. María'nın Juan Pablo'nun *Annelik* tablosuna bakarken düşündüklerini itiraf ettiği bu alıntı Juan Pablo'ya duyduğu saplantının göstergelerinden biridir. Bununla birlikte, Juan Pablo'nun ona gösterdiği psikolojik ve cinsel şiddete rağmen ondan vazgeçmemesi de bu saplantıyı destekler niteliktedir. Aynı şekilde, Juan Pablo'nun kıskançlıklarına son vermek ya da kıskanmakta haksız olduğunu göstermek yerine, onun şüphelerini güçlendirecek yeni davranışlar sergilediği görülmektedir. Bu da María'nın Juan Pablo Castel tarafından kıskanılmaktan hoşlandığının bir göstergesi olarak kabul edilebilir ve kıskanılmanın María da bir saplantı haline dönüştüğü çıkarımına varılabilir.

María'nın eşi Allende de María'ya karşı saplantılıdır. Gözleri görmüyor olsa da eşinin sık sık evden uzaklaşmasını sorgulamaz ya da eserde bu bilgi okurlardan saklanır. Bununla birlikte ihanete karşı sessiz kalması ya da yokmuş gibi davranması Allende'nin de eşini başka biriyle aldattığına işaret edebilir. "*Yasak elmanın tadına bakmış hiçbir toplum gerçekte kimseyi hedef gösteremez ve kimseyi günahkar ilan edemez. Bu sebeple tüm bireyler kendi egosu yüzünden körleşmiştir*" (Hermosilla Sánchez 2007: 7). Allende'nin sessiz kalışları günahkar ilan edemediği eşini masumlaştıramaz da. Bu sebeple María'nın, aldattığı eşi için vazgeçemediği bir varlığa dönüştüğü çıkarımına varılabilir.

Allende'nin körlüğü kadar Juan Pablo'nun da María'ya karşı bir körlüğü söz konusudur. Juan Pablo aşkının ardına gizlediği bencil duygular sebebiyle hiç hoşlanmadığı körler kadar kendini körleştirmiştir "*... körlerden hoşlanmam ve körlerin yanında her zaman engerek yılanı gibi soğuk, nemli ve sessiz bir hayvanın yanıdaymışım duygusuna kapılırım*" (Sábato 2019: 60). "*Ben; aptal, kör, bencil ve zalim ben!*" (Sábato 2019: 68). Juan Pablo'nun körlüğü sadece duygularına karşı değildir. María'ya duyduğu saplantı onu hayatının olduğu kadar görüşünün de merkezine koymuştur. Tıpta perifer görme² kaybı (tünel görüşü) olarak adlandırılan bir

² Perifer görme sorunları, merkezi görmeniz iyi olmasına karşın normal bir geniş açılı görme alanınızın olmadığı anlamına gelir. Orta ve şiddetli perifer görme kaybı vakaları dar bir borudan bakıyormuş hissini yaratır ve yaygın biçimde "tünel görüşü" olarak anılan bir rahatsızlıktır. Perifer görme kaybı belirtileri loş ışıkta zor görmeyi ve

görme kusuruna benzeyen belirtiler gösteren Juan Pablo Castel, loş ışıklı yerlerde María'nın yüzünü görmek için ara ara kibrit yakar. Elbette tek bir belirti bu hastalığa yakalandığının göstergesi olamaz. Ancak yazarın da görme kusuru yaşadığı ve bu görme kusurunu *Túnel* isimli romanına bilinçli ya da bilinçsiz olarak aşk teması üzerinden yansıttığı çıkarımına varılabilir.

Juan Pablo ve María aynı dünyada ama farklı duygusal evrenlerde yaşamaktadır. Juan Pablo, çekingen, insanlardan uzak, karanlık bir dünyada içine kapanık bir şekilde kendine göre tutarlı gerekçelerle yaşamaya devam ederken, María ise evli ve gezip eğlenmeyi seven bir karakterdir. María, Juan Pablo'nun karanlık ve yalnız tüneline duyduğu merak sebebiyle ona yaklaşmış ancak Juan Pablo ile iletişim kuramamıştır. María hayatını yaşamaya devam etmiş, Juan Pablo ise onun yaşam enerjisine uyum sağlayamamıştır.

“... ne olursa olsun tek bir tünel vardı, karanlık ve yalnız: Benimki; çocukluğumun, gençliğimin, tüm yaşamımın içinde geçtiği o tünel. Aradaki duvarın cama dönüştüğü bir anda o kızı görmüş ve safça benimkine paralel başka bir tünelde yolculuk ettiğini düşünmüştüm ama o gerçekte geniş dünyaya, sınırları olmayan dünyaya, tünellerde yaşamayanların dünyasına aitti; belki de salt meraktan benim garip pencerelerimden birine yaklaşmış, çaresiz yalnızlığımı izlemiş, dilsiz lisanım, resmimin püf noktası merakını uyandırmıştı. Ben durmadan tünelimde ilerlerken o dışarıda, sıradan yaşamını, insanların şu danslar, kutlamalar, neşe ve uçarılıklarla dolu çalkantılı hayatını yaşıyordu” (Sábato 2019: 145).

Juan Pablo, kısa bir süre de olsa María tarafından anlaşıldığını hissetmiş, fakat aldatıldığı şüphesine kapılarak iletişim kanallarını kapatmış ve kendini yalnızlığa mahkum etmiştir. *Túnel* romanı, bir ressamın kimseyle iletişim kuramadığı için çılgına döndüğü bir yalnızlığın ve konuşamamanın dramıdır (Lipp 1996: 149). Ressam, belki de yeterli derecede iletişim kuramadığı insanlara yaptığı resimlerle ulaşmaya çalışmış, María'yı da bu şekilde etkilemiştir. Ancak bu etkilenme hali de María için uzun süreli olmamıştır. İletişim kurmakta zorlanmayan, hayat dolu bir kadın olan María, Juan Pablo'nun takıntılı, saplantılı ve şiddet dolu dünyasında katledilmiştir. Juan Pablo'nun María'ya duyduğu takıntılı aşk aslında onun bir başkasıyla iletişim kurma ve anlaşılma çabasının ürünüdür (Bender 2012: 231). Bu çabanın olumsuz sonucu ise María'nın ölümüdür. Juan Pablo, çabalamasına ve kendine zorlamasına rağmen yalnızlığından kaçamamış, sevgi, şefkat ve anlayışa muhtaç bir yaşam sürmeye devam etmek zorunda kalmıştır.

Sonuç

Ernesto Sábato, *Túnel* romanıyla bizlere bir katilin ruh ve sinir hastalıkları hastanesinde kaleme aldığı, herkes tarafından bilinmesi gerektiğini düşündüğü bir cinayetin öyküsünü yansıtmıştır. Eserde Juan Pablo'nun şiddete dönüşen saplantılı duyguları ihanet şüphesiyle yoğunlaşmıştır. Ressam, hikaye boyunca María tarafından ihanete uğradığını ifade etmektedir. Ancak sevdiği kadına kendini savunması için fırsat vermemiştir. Onu yalnız bırakması gerekçesiyle sevdiği kadını öldüren ressamın, duygusal tünelineki boşluk bu ölümle

yürürken yön bulma yeteneğinin azalmasını içerebilir. Perifer görme kaybının yaygın bir nedeni (ayrıca perifer alan kusuru da denir) glokomdan kaynaklanan optik sinir hasarıdır (Şahbaz 2020).

derinleşmiştir. Pişmanlık duygusu, onu işlemiş olduğu cinayeti açıklamaya sevk etmiştir. Konuşarak kendini doğru bir şekilde anlatamayan, iletişim kurmakta başarısız olan ressam, resim yerine kendini yazı ile ifade etme yolunu seçmiştir. Juan Pablo'nun yalnızlığı ve mutsuzluğu okurlara bir cinayet sebebi olarak aktarılmaktadır. Juan Pablo, insanlarla konuşmak yerine çoğu zaman sessiz kalmayı tercih etmiştir. Eserdeki yalnızlık, konuşamama, anlaşılamama ve sevilememe halleri insanları içine çeken bir tünele dönüşmektedir. Juan Pablo Castel de bahsettiğimiz tünelde kendini bir çıkmazın içinde bulmaktadır.

Çalışmamız boyunca ifade ettiğimiz şekilde bireyin yalnızlığı ve iletişim kurmaktaki güçlüğü onu duygusal çıkmazlarda yaşamaya mecbur kılmaktadır. Arjantinli yazarın okuruna vermek istediği mesajlardan biri eser boyunca sıkça söz ettiği ve psikolojik olduğunu gözlemlediğimiz soyut tünellerin bireyde yarattığı çıkmaz ve bu çıkmazın cinayet işleyecek denli güçlü bir duyguya dönüşebildiği gerçeğidir. Bireyin, yaşamakta olduğu ve içinden çıkamadığı sabit fikirler tedavi edilmesi gereken bir hastalığa işaret edebilmektedir. Engelleri aşamaz gösteren güçlükler, takıntılı düşünceler ve şiddet gösterileriyle değil bilim insanlarının yardımlarıyla çözülebilecek konulardır. Ernesto Sábato'nun kasvet ve acı dolu romanı her okur için farklı sonuçlar doğurabilmektedir. Söz konusu sonuçlar arasında ön plana çıkan hususlardan biri bireyin karanlığı da aydınlık gibi kucaklayabilme yetisine sahip olduğunu fark etmesidir. İçine düştüğü varoluşsal çıkmazda yol gösterici niteliğe sahip bu farkındalık, kişinin yaşamını ruhen ve bedenen sağlıklı bir şekilde devam ettirmesine yardımcı olabilecek niteliktedir. Birey mutlu ya da mutsuz olacağı anları seçemez, ancak mutsuzluğun devamlı hal alması yine kendi elindedir. Juan Pablo Castel, María'nın tavırlarının ardında yatan gerçek sebeplerin ardına düşmemiş sadece kendi gururunu kurtarmaya çalışmıştır. Bencilliği dolayısıyla son verdiği bir hayatın vicdan azabıyla akıl hastanesinde yaşamaya mahkum olmuştur. Yazar, modern insanın çözümsüz sorununu olan yalnızlığı etkili bir biçimde ele alarak bizleri kendi yalnızlığımızla yüzleşmeye davet etmiştir.

Etik Beyan

Yazar beyanına göre, “*Ernesto Sábato'nun Tünel Romanında Saplantı ve Şiddet*” adlı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; ULAKBİM TR DİZİN ölçütlerine göre çalışmada etik kurul onayını gerektiren herhangi bir veri toplama ihtiyacı duyulmamıştır.

Kaynakça

- Bender, Rebecca B. (2012). “The Failure of Language in Ernesto Sábato's *El Túnel*”. *Romance Notes*, 52 (2): 225-233.
<https://www.jstor.org/stable/pdf/43803230.pdf?refreqid=excelsior%3Ac5b5ebda9f137edbaca103cddca11f41> [01.03.2021].
- Biografía de Ernesto Sabato. (t.y.).
https://budapest.cervantes.es/es/biblioteca_espanol/biografia_ernesto_sabato_espanol.htm#:~:text=Informaci%C3%B3n%20en%20Internet-,Biograf%C3%ADa%20de%20Ernesto%20Sabato,toma%20contacto%20con%20los%20surrealistas [14.02.2021].

- Canter, David (2019). *Cinayeti Çözmek*. çev. Defne Yazıcıoğlu. İstanbul: Sola Unitas Yayınları.
- Canter, David (2020). *Suç Psikolojisi*. çev. Defne Yazıcıoğlu. İstanbul: Sola Unitas Yayınları.
- Constenla, Julia (2011). *Sabato, el hombre: La biografía definitiva*. Buenos Aires: Editorial Sudamericana.
- Doron, Guy-Derby, Danny S. vd. (2012). "Tainted love: Exploring relationship-centered obsessive compulsive symptoms in two non-clinical cohorts". *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders*. 1 (1): 16-24. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2011.11.002> [10.12.2020].
- Hermosilla Sánchez, Alejandro (2007). "El túnel de Ernesto Sábato: La segunda caía en el tiempo americano". *Tonos Revista Electrónica de Estudios Filológicos*. Num.14. <https://digitum.um.es/digitum/bitstream/10201/43208/1/EL%20T%C3%9ANEL%20DE%20ERNESTO%20S%C3%81BATO%20C%20%20LA%20SEGUNDA%20CA%C3%8DDA%20EN%20EL%20TIEMPO.pdf>. [15.12.2020].
- Kazmierczak, Marcin (2010). "El narcisismo y la resiliencia en El Túnel de Ernesto Sábato". *INTI*, 71/72: 71-85. <https://www.jstor.org/stable/23289033> [03.02.2021].
- Köseoğlu, Mualla (2018). "Kadına Yönelik Şiddet Sorununun Sosyalleşme Süreci ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Çerçevesinde Değerlendirilmesi". *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 19 (42): 77-95. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/537423> [05.02.2021].
- Lipp, Solomon (1966). "Ernesto Sábato: Sintoma de una época". *Journal of Inter-American Studies*. 8 (1): 142-155. <https://doi.org/10.2307/165219> [05.02.2021].
- Meehan, Thomas C. (1968). "Ernesto Sábato's Sexual Metaphysics: Theme and Form in El Túnel". *MLN*, 83 (2): 226-252. <https://www.jstor.org/stable/pdf/2908197.pdf> [17.02.2021].
- Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) Takıntı Hastalığı (t.y.). <https://npistanbul.com/eriskin-psikosesifyatri/obsesif-kompulsif-bozukluk-okb-takinti-hastaligi> [17.02.2021].
- Online Etymology Dictionary (t.y.). "Obsession". <https://www.etymonline.com/search?q=obsession> [17.02.2021].
- Palabıyık, Adem-Savaş, Ali Rıza (2020). "Şiddet Kavramı Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme". *Journal of Social and Humanities Sciences Research*. 7 (54): 1537-1546. <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1909> [01.01.2021].
- Panitch, Leo-Leys, Colin (2009). *Günümüzde Şiddet: Ya Barbarlık Ya Sosyalizm* çev. Umut Haskan. İstanbul: Yordam Kitap.
- Pérez, Alberto Julian (2006). "Una magnífica obsesión literaria: Ernesto Sábato y Jorge Luis Borges". *Imaginación literaria y pensamiento propio*. Buenos Aires: Corregidor. 86 -107.
- Sábato, Ernesto (2019). *Tünel*. çev. Pınar Savaş. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Şahbaz, İbrahim (2020). "Perifer görme kaybı (tünel görüşü): Nedenleri ve tedavileri". <https://www.allaboutvision.com/tr/ko%C5%9Fullar/perifer-g%C3%B6rme/> [03.01.2021].

Türk Dil Kurumu Sözlükleri (t.y.). “Saplantı”. <https://sozluk.gov.tr/> [01.01.2021].

Yörük, Serdar (2020). “Saldırganlık ve Şiddeti Açıklayan Yaklaşımlar”. *Çağımızın Çözüm Arayan Sorunu Şiddet*. ed. Nilüfer Ş. Özabacı. Ankara: Pegem Akademi. 93-104.